

Az Év Erdésze – 2024.

**Az Országos Erdészeti Egyesület
2024. évi erdészversenyének
versenyszabályzata**

Mátrafüred 2024.

Jóváhagyom.

Budapest, 2024.04.18.

Andrésiné Dr. Ambrus Ildikó
alelnök
OEE

Az erdészverseny általános szabályai

A verseny célja:

- az erdész szakma múltban kivívott magas társadalmi elismertségének régi fényéhez segítése
- résztvevők szaktudásának és felkészültségének gyarapítása
- a szakmát művelők közötti barátságok erősítése

A verseny meghirdetője: az Országos Erdészeti Egyesület

Támogatók: A versenyt – védnökség vállalásával, anyagi segítséggel, jutalmak felajánlásával – intézmények, gazdálkodó szervezetek, egyesületek, más jogi személyek és magánszemélyek is támogathatják.

A verseny jellege: kétfordulós egyéni verseny. Az első fordulót az erdőgazdaságok, illetve a MEGOSZ szervezi. A második forduló az országos döntő.

A verseny résztvevői: az erdőgazdálkodásban dolgozó (felsőfokú erdészeti képzéssel nem rendelkező) erdész technikusok.

- a. Az első fordulót az erdőgazdasági részvénytársaságok erdészei számára a részvénytársaságok hirdetik meg az OEE illetékes helyi csoportjának együttműködésével. Az első forduló első helyezettjei jutnak a második fordulóba, az országos döntőbe (22 fő).
- b. A magán-erdőgazdálkodásban és más erdőgazdálkodást folytató szervezeteknél dolgozó erdészek számára az első fordulót a MEGOSZ hirdeti meg, szükség esetén együttműködve a térség valamelyik erdészeti részvénytársaságával, helyi OEE csoportjával, illetve az illetékes erdészeti hatósággal. A döntő magánerdészeti versenyzői a hat OEE-régióban megszervezett verseny első helyezettjei lesznek (6 fő).
- c. Abban az esetben, ha a fenti pontok alapján nem jelentkeznek a versenyre a lehetséges legnagyobb létszám valamely régióból, egyéni nevezéseket is lehet fogadni a régióból nevezhető létszám mértékéig, előnyben részesítve a magán-erdőgazdálkodást.
- d. A Szervezők négy határon túli jelentkező versenyen kívüli részvételére biztosítanak lehetőséget, akik külön díjazásban részesülnek.

A verseny szervezése:

1. **Az első forduló** versenyének szervezéséért a versenyt szervező erdőgazdaságok, illetve a MEGOSZ a felelősök. A **szervező** kéri fel a versenybírószám elnökét és tagjait. A szervező felelős a versenyek szakmaiságáért és jogszerűségéért, azért, hogy a versenyek a szabályoknak megfelelően kerüljenek megrendezésre, és a bírálathoz pártatlan legyen.

Ajánlott az első forduló versenyait az országos versenyszabályzat szerint megszervezni és a teljesítményeket is az országos versenyre érvényes szabályok szerint értékelni.

A szervező végzi a versenyek előkészítését, megszervezését, a helyszínek berendezését, biztosítja a szükséges eszközöket és egyéb feltételeket, lehetővé téve ezzel a verseny gördülékeny lefolytatását. A versenyszám bírói közösen oldják meg a különböző versenyszám feladatokat, és a kapott eredményeket – a verseny befejezéséig titkosan kezelve – használják fel a versenyzők feladatmegoldásainak ellenőrzésére, a teljesítmények értékelésére.

A **versenybíró**ság tagjai ügyelnek a verseny tisztaságára, minden versenyszám lefolytatása során jelen vannak, végzik az eredmények pontozását az előzetesen felvett eredményekkel összehasonlítva, meghatározzák a szükséges időadatokat, hitelesítik a feladatlapokat.

2. A **második forduló** (országos döntő) szervezését az OEE által megbízott **Szervezőbizottság** felkérése alapján egy erdőgazdálkodó, vagy más – a verseny megszervezésére kiválasztott – szakmai szervezet végzi. A verseny lebonyolításában a Szervezőbizottság által felkért erdészeti szakképző, kutató intézmény és az erdészeti hatóság szakemberei is részt vállalnak.

A szervező intézmény végzi a versenyek előkészítését, tényleges megszervezését, a helyszínek berendezését, biztosítja a szükséges eszközöket és egyéb feltételeket, lehetővé téve ezzel a verseny gördülékeny lefolytatását.

A **Szervezőbizottság** felelős a versenyek szakmaiságáért és jogszerűségéért, valamint azért, hogy a versenyszámok lebonyolítása a szabályoknak megfelelően történjen. A Szervezőbizottság kéri fel bíraskodásra a **Versenybíró**ság elnökét és tagjait, biztosítva ezzel, hogy a bírálat pártatlan legyen.

A Versenybíróság tagjait – célszerűen – a szakmai kutatási és oktatási intézmények, valamint az erdészeti hatóság alkalmazottai közül kell felkérni. Nem lehet a Versenybíróság elnöke vagy tagja, akinek a munkáltatója versenyzőt indít a versenyen. A szervező erdőgazdaság (EGERERDŐ Zrt.) munkavállalója nem vesz részt a versenyen.

A **Versenybíró**ság elnöke összehangolja a bírók munkáját, vitás kérdésekben pedig döntést hoz.

A **Versenybíró**ság tagjai - versenyszámonként egy vezető bíró és egy vagy kettő pontozóbíró - végzi a versenyzők munkájának értékelését és a pontozást.

A Versenybíróság tagjai ügyelnek a verseny tisztaságára, tagjai minden versenyszám lefolyásánál jelen vannak. A verseny előtt az adott versenyszám bírói közösen oldják meg a versenyszám feladatait, az így kapott eredményt - mint etalont - a verseny befejezéséig titkosan kezelik. A verseny során az etalon eredménnyel összehasonlítva elvégzik az versenyzői eredmények pontozását, meghatározzák a szükséges időadatokat, hitelesítik a feladatlapokat.

Egy bíró több versenyszám értékelésében is részt vehet, ha ezt a verseny szervezési körülményei lehetővé teszik. A versenyszámok lebonyolítása alatt lehetőleg mindegyik, ahhoz a versenyszámhoz beosztott bírónak jelen kell lennie.

A bírók munkáját szükség szerinti a rendezők által biztosított szervező segíti, aki nem tagja a Versenybíróságnak.

A versenyzők teljesítményének értékelése:

A versenyfeladatok végrehajtása során nyújtott teljesítményt a Versenybíróság a Versenyszabályzatban rögzített módon, versenyszámonkénti pontozással értékeli, majd a részpontszámokat összeadja. Ez az összeg a versenyző által elért pontszám. A verseny győztese a legmagasabb pontszámot elérő versenyző. Holtverseny esetén a számonkénti helyezések száma dönt: a több első hely, azonosság esetén a több második hely, és így tovább.

Az egyes versenyszámok esetében a sorrendet a pontszám dönti el, holtverseny esetén a döntési szempont a teljesítési idő, ennek egyezősége esetén az egyes versenyszámoknál leírt harmadik szempont a döntő.

A verseny díjazása:

A verseny győztese elnyeri **Az Év Erdésze – 2024.** kitüntető címet, az ezzel járó oklevelet és tárgyjutalmat, ezen kívül átveheti az OEE által alapított vándorserleget, amely a következő verseny országos döntőjéig őt illeti meg.

A serleget a következő országos verseny döntőjének megnyitásáig köteles a Versenybíróságnak átadni.

Az OEE az összetett verseny második és harmadik helyezettjét, valamint az egyes versenyszámok első helyezettjeit oklevéllel és ajándéktárggyal jutalmazza.

Az 1. a 2. és a 3. helyezett díjának átadása az OEE vándorgyűlésén, a Közgyűlésen történik.

A többi díj átadására a verseny zárásakor, az eredményhirdetés keretében kerül sor.

A támogatók által felajánlott egyéb díjak átadására is az eredményhirdetéskor kerül sor.

Általános szervezési szabályok:

- A szervezők határozzák meg, hogy a nap során a versenyszámok milyen sorrendben kerülnek lebonyolításra. Az egyes versenyszámok időbeli és térbeli rendje a körülményekhez igazodva eltérhet a Szabályzatban szereplő sorrendtől.
- Minden versenyszámot meg kell kezdeni, ellenkező esetben a versenyzőt a Versenybíróság kizárja a versenyből.
- Az egyes versenyszámok megkezdése előtt és végrehajtásuk után a versenyzők csak az adott részfeladat bírói által erre a célra kijelölt helyen tartózkodhatnak.
- Információ átadásra alkalmas eszköz (pl.: mobiltelefon, GPS készülék, rádió adóvevő-készülék, okosóra, okoskarkötő, tablet, egyéb „okos”-eszköz, stb.) a versenyzőnél nem lehet, még kikapcsolt állapotban sem. Ezek használata a versenyből való kizárást vonja maga után.
- A versenybíró „ráfutás” esetén a versenyzőt megállíthatja. Közli a versenyzővel, hogy mennyi ideig kell várakoznia.
- A versenyszám színhelyére érkező versenyző – az írásbeli kivételével – a versenyszám bíróságának hívására lép a bírói asztalhoz. Átveszi a feladatlapot, – ha erre a feladat megoldásához szükség van, – és beírja rajtszámát. Amennyiben feladatlap a feladat végrehajtásához nem szükséges, akkor a versenybíróknak kell a versenyző jelenlétében az értékelőlapra a rajtszámot felírni. A versenyszám megkezdése és az idő mérése a bíró „Rajt!” vezényszavának elhangzásával kezdődik meg. A versenybíró kérésre a versenyszámból vissza lévő versenyidőt, valamint kérés nélkül is a félidőt és az utolsó perc megkezdését közli a versenyzővel.
- Amennyiben a meghatározott idő lejárt, a versenybíró „Állj!” vezényszavára a versenyzőnek a versenyszám végrehajtását abba kell hagynia. A vezényszó után feladatlapjára feljegyzést már nem tehet.
- A versenyfeladat elvégzéséhez szükséges idő előre meghatározott, időtűllépésre egyik feladatnál sincs lehetőség.
- Amennyiben a versenyző az idő letelte előtt végez, ezt „Kész!” kiáltással jelzi, és a bírói asztalnál jelentkezik.
- A versenyző önhibáján kívüli idővesztéséget le kell vonni a ráfordított időtartamból. Ily esetben a versenyző „Akadály” felkiáltásakor az órát meg kell állítani, majd az elhárítás után újraindítani.
- Minden egyéni feladatlapot két versenybíróknak és a versenyzőnek a feladat végrehajtásának végén alá kell írnia.
- A versenybírók számára szükséges eszközöket (toll, értékelő lapok, számológép, merev papíralátét, mérőeszközök) a szervezők biztosítják, de a versenybírók a saját eszközeiket is használhatják, egyöntetűen mindegyik versenyzőnél ugyanazt, ugyanúgy.
- A versenyhelyszíneken, illetve azoknak a versenyszám vezetőbírója által meghatározott körzetében csak az arra illetékes személyek tartózkodhatnak (a versenyszám bírái, a szervezők, a szólított soros versenyző, a Versenybíróság elnöke, vagy az elnök által írásban megbízott pártatlan személy). A várakozó versenyzőknek jól elkülönítetten – a versenyszám színhelyétől legkevesebb 20 méterre – kell tartózkodniuk.
- A verseny tisztaságának érdekében a Versenybíróság által előre felvett, megállapított „etalon” adatokat a verseny befejezése előtt nyilvánosságra hozni nem szabad, ezeket csak a Versenybíróság tagjai ismerhetik.
- Kirívó szabálytalankodás esetén a Versenybíróság elnöke – két versenybíró együttes javaslata alapján – kizárhatja a szabálytalankodó versenyzőt a versenyből.

További szabályok:

- A médiumok munkájának lehetőségét biztosítani kell. A média képviselői versenyzés közben az egyes versenyhelyszínekre a versenyszám vezető bírójának kíséretében léphetnek be. Munkájukkal a versenyzőt nem zavarhatják, a versennyel kapcsolatos információkat az utolsó versenyszám befejezéséig nem szolgáltathatnak ki.
- Egyéb személyek fényképezést, filmezést csak a versenybíró elnöke által kiadott írásbeli engedély birtokában végezhetnek a vezető bíró által kijelölt helyről.
  - A látogatók (nézők, szurkolók, „csapattagok”, nem a szervezőkhöz, a Versenybíróshoz tartozó és nem versenyző személyek) a Versenybíróshoz által kijelölt helyen tartózkodhatnak, a kijelölt útvonalon közlekedhetnek a verseny körzetében és ideje alatt.
  - A terepi feladatok végrehajtásához célszerű az időjárásnak megfelelő terepi öltözékben megjelenni.
  - A Versenybíróshoz tagjai, a versenyzők és a szervezők a verseny ideje alatt kötelesek a szervezők által a biztosított pólót hordani, amely színében az azonosíthatóságukat jól láthatóan biztosítja (bíró – piros; szervező – fehér, versenyző – zöld). A bírók esetében „**Versenybíró**”, a szervezők esetében „**Szervező**” felirattal ellátott – a szervező által biztosított – kitűzött kötelesek viselni, míg a versenyzők kitűzőjén a rajtszámuk szerepel.

A rajtszámhúzás:

A versenyzők a verseny megkezdése előtt névsor szerinti sorrendben rajtszámot húznak. A versenyzők a versenyen a szervezési körülményeket figyelembe véve rajtszámuk sorrendjében vesznek részt. A verseny iratain (feladatlapok és értékelőlapok) a végső összesítésen kívül a versenyzők neve nem, csak rajtszámuk szerepel. A feladatlapokat a versenyzők és a versenyszám bírái aláírásukkal hitelesítik.

A versenyfeladatok:

A versenyző által teljesítendő feladatok négy csoportba sorolhatók, az egyes csoportok súlya az elnyerhető legmagasabb pontszám alapján:

	Feladatcsoport	elnyerhető pontszám	súly
A.	Összetett szakmai írásbeli feladatsor	250	17%
B.	Felismerési feladatok	100	7%
C.	Erdőgazdálkodási gyakorlati feladatok	1050	72%
D.	Vadászati feladatok	50	4%
	Összesen	1450	100%

Az országos verseny feladatainak részletes leírása

A. Összetett szakmai írásbeli feladatsor

Előkészítés: A Versenybíróshoz fogalmazza meg a kérdéseket, a Versenybíróshoz elnöke a kész feladatlapot a megoldó-kulccsal együtt eljuttatja az Országos Erdészeti Egyesület főtitkárához, aki gondoskodik a sokszorosításról és a versenyig való őrzésről. A feladatlapokat és a jelkulcsot tartalmazó zárpecsétekkel

ellátott borítékot csak közvetlenül a versenyszám megkezdése előtt szabad kibontani a Versenybíróság elnökének jelenlétében, aki ellenőrzi a boríték sértetlenségét.

A versenyszám feladatainak javasolt szakterületei és súlyai:

sorszám	szakterület	súly	elnyerhető pontszám
1.	Erdőművelés	20 %	50
2.	Erdőhasználat, gépészet, biztonságtechnika	20 %	50
3.	Gazdálkodási jog, vezetés, szervezés, szakigazgatás	20 %	50
4.	Természetvédelem	10 %	25
5.	Erdőrendezés, erdőfelügyelet	10 %	25
6.	Vadgazdálkodás	10 %	25
7.	Erdővédelem	5 %	13
8.	Földmérés, térképészet, birtokpolitika	5 %	12
Összesen		100 %	250

A feladatok sorszámozottak. Az egyes feladatok helyes megoldásával elérhető összes pontszámot a feladatlapon fel kell tüntetni.

További szükséges eszközök:

- Számológép (mobiltelefon használata tilos)

A feladat végrehajtása: A versenyfeladatot a versenyzők egyszerre teljesítik. Az előre elkészített feladatlapon teszt kérdések (egyszerű választás, reláció-analízis, stb.), rövid válaszokat igénylő szakmai kérdések megválaszolását (fogalom-meghatározás, lényegre törő jellemzés, felsorolás, stb.), egyszerű szakmai számítások elvégzését, esetleg a jelenleg érvényben lévő szigorú számadású erdészeti bizonylatok kitöltését kell megoldaniuk.

A versenyzők a feladatlapjukra felírják a rajtszámukat, majd a vezető bíró „Rajt!” vezényszavára elkezdik a feladatok megoldását. A meghatározott idő (60 perc) elteltével a feladatlapokat be kell szedni akkor is, ha a versenyző nem készült el a feladattal. A hiányzó jelöléseket hibának kell tekinteni.

A feladat elvégzéséhez rendelkezésre álló idő: 60 perc

A feladat értékelése: A feladatlapon szereplő kérdésekre adott helyes válaszok és az egyes kérdések súlyértékének szorzata összegezve adja a feladat elvégzésének eredményét.

Pont- és időegyezőség esetén a versenyszámon belüli helyezést az erdőművelés szakterület kérdéseire adott több helyes válasz dönti el.

Az elérhető pontszám: 250

B. Felismerés (a teljes anyag listáját az 1. melléklet tartalmazza)

Előkészítés: A Versenybíróság és a szervezők a feladat elvégzéséhez szükséges, sorszámozott anyagokat (téli hajtások, termések és magok, faminták), valamint a felismerendő anyagokat bemutató felvételeket (a többi felismerendő anyag) és listákat előre biztosítják, az anyagokat a mellékelt fajlisták alapján kell összeválogatni.

sor- szám	felismerendő anyag	súly (%), illetve minta-szám, azaz elérhető pontszám
1.	Fa- és cserjefajok téli hajtása	20
2.	Fa- és cserjefajok levele	20
3.	Fa- és cserjefajok termése, illetve magja	20
4.	Fontosabb fafajok famintái kéreggel	5
5.	Fontosabb típusjelző növények	10
6.	Erdei károsítók, kórokozók, kór- és kárképek	10
7.	Ehető és mérgező gombák	5
8.	Vadászható és védett erdei madár- és emlősfajok	5
9.	Vadnyomok	5
Összesen		100

További szükséges eszközök: gyűjtemények és listák (1. melléklet)

A feladat végrehajtása:

- A felvételekről történő felismerés során (2. és 5-9. tételek) a versenyzők együtt végignézik a Versenybíróság által kiválasztott felismerendő anyagot bemutató, (20+10+10+5+5+5) vetített felvételeket. A felvételek végignézése során a feladatlapra a versenyzők egymás alá a megfelelő helyre felírják a felismerendő anyagok teljes magyar nevét a mellékelt listák szerint. A listán szereplő teljes név kiírása szükséges. Ahol a szinonimanév is létezik, ott mindkettőt helyesnek kell elfogadni. A gombák, a madár- és emlősfajok, valamint a vadnyomok felismerése esetén a versenylapra a felismerendő anyag nevét az „ehető”, vagy „mérgező”, illetve „vadászható”, vagy „védett” rovatokba kell beírni értelemszerűen (kísérő adatok). A vetítést és a feladatlapok kitöltését 15 perc alatt be kell fejezni.
- A gyűjteményes anyagok felismerése (1. és 3-4. tételek): a várakozási helyről a verseny helyszínére a bíró hívására lép be a versenyző. A versenyhelyszín asztalain a Versenybíróság elhelyezte az előkészített, 20+20+5 felismerendő növénymintát tartalmazó egységcsomagokat. A Versenybíróság több, de tartalmát tekintve megegyező csomagot is előkészíthet, amelyeket megsorszámoz. Egyidőben akár öt versenyző is végrehajthatja a versenyszámot úgy, hogy a bírók szólítása után rajtszámuk növekvő sorrendjében sorszámot húznak, és a kihúzott sorszámú egységcsomag növényeit kell felismerniük. Biztosítani kell, hogy a feladatot egyidőben végrehajtó versenyzők egymás zavarása nélkül, tehát külön munkaasztalon tudjanak dolgozni. A versenyzők a feladatlapjukra felírják a rajtszámukat, majd a vezető bíró „Rajt!” vezényszavára elkezdik a feladatok megoldását. A meghatározott idő (15 perc) elteltével a feladatlapokat be kell szedni akkor is, ha a versenyző nem készült el a feladattal. A hiányzó jelöléseket hibának kell tekinteni.

A verseny során az egységcsomagokon megváltoztatni nem lehet. Az egységcsomagok kihelyezése után a versenyszám helyszínére csak a hívott versenyző, a versenyszám bírói, valamint a Versenybíróság elnöke léphetnek be. Belépésre jogosító további engedélyt csak a Versenybíróság elnöke adhat ki.

A feladat elvégzéséhez rendelkezésre álló idő: 30 perc

A feladat értékelése: Minden jó felismerés 1 pontot ér. A kísérő adatok elhibázása fél-fél pont levonásával jár. A kísérő adatok helyes megállapításáért nem adható pont, ha az adott tételre vonatkozó felismerés helytelen.

Pont- és időegyezőség esetén a versenyszámon belüli helyezést a típusjelző növények felismerésére adott több helyes válasz dönti el. Az elérhető pontszám: 100

C. Erdőgazdálkodási gyakorlat

A feladatcsoport az erdészi gyakorlat lényegesebb elemeit foglalja össze, a keret a tájékozódás.

C.1. Erdőfelújítás leírása

Előkészítés: A szervezők a verseny megkezdése előtt kijelölnek egy 50x50 méteres (0,25 hektár nagyságú) mintaterületet (szalaggal, vagy más módon). A mintaterületen a területileg illetékes erdészeti hatóság képviselője (erdőfelügyelője) megállapítja az erdőfelújítás tulajdonságait (fafaj, eredet, egészségi állapot, tőszám, fejlődése biztosított, eloszlás, átlagos magasság), valamint az esetleges károsítások (mennyiségi és minőségi károsítás megnevezése, terület aránya).

További szükséges eszközök: A versenyző kézhez kapja az adott erdőrészlet erdősítési műszaki jegyzőkönyvének (E-lap) kitöltött fejlécét, továbbá másolatban a szükséges jogszabálykivonatokat: a hatályos erdőtörvény végrehajtási rendeletének 8. mellékletét, 9. mellékletét, valamint a károsítások kódjegyzékét.

A feladat végrehajtása:

1. A versenyző a bírói asztalnál jelentkezik a versenyszámra, ahol átveszi az E-lapot és a jogszabály-kivonatokat. A versenyzőnek meg kell állapítania a mintaterületre nézve az erdősítési és befejezési feltételek közül az alábbi feltételeknek való megfelelést: megfelel (I), vagy nem felel meg (N).

<u>Az erdősítési és befejezési feltételeknek megfelel</u>	<u>I vagy N</u>
fafaj, eredet	
egészségi állapot	
tőszám	
fejlődése biztosított	
eloszlás	
átlagos magasság	

2. Az esetleges károsítások megállapításához a versenyző megvizsgálja a mintaterületet és eldönti, hogy található-e mennyiségi vagy minőségi károsítás. Többfajta károsítás esetén meghatározza, hogy mi okozta a legjellemzőbb mennyiségi és minőségi kárt, és a megfelelő kódot bejegyzi a feladatlap megfelelő mezőjébe. Megállapítja a károsítás mértékét, és ennek %-os arányát is bejegyzi a feladatlap megfelelő mezőjébe.

Károsítás			
a mennyiségi		a minőségi	
károsító kódja	károsítás mértéke (ha)	károsító kódja	károsítás mértéke (%)

A feladat elvégzéséhez rendelkezésre álló idő: 15 perc

A feladat értékelése: A Versenybíróság összehasonlítja a feladatlapra írtakat az általa előzetesen megállapított adatokkal. A siker feltételeinek megállapításánál minden egyezés esetén 12 pontot adnak a versenyzőnek, hiba esetén nulla pontot. A károsítás okozójának megállapításánál (helyes kód) szintén minden egyezés esetén 12 pontot kap a versenyző, a károsítás mértéke esetében az előzetesen megállapítottól történő ± 10 %-os eltérésig 12 pontot kap a versenyző, ennél nagyobb eltérés esetén nem kap pontot erre a részfeladatra.

Pont- és időegyezőség esetén a versenyszámon belüli helyezést az erdősítési és befejezési feltételeire a kérdések sorrendjében adott több helyes válasz dönti el.

Az elérhető pontszám: 120

C.2. Állományleírás

Előkészítés: A szervezők színes karóval jelölik a leírás alappontját és leírják előre az állományt (etalon leírás). Az állomány közép-, vagy időskorú, legalább 3-4 fafajt tartalmazó, esetlegesen többszintű állomány legyen.

További szükséges eszközök: -

A feladat végrehajtása: A versenyzőnek egy kijelölt 50x50m-es alapterületen belül kell leírnia az állományt. Csak azokat az élő fafajokat szabad figyelembe venni, amelyek törzse a kijelölt mintaterületen belül van. Az erdőtervezés során használt szintenként elkülönítve (felső, alsó, felújítási szint) kell meghatározni a szinteket alkotó fafajokat, azok eredetét, elegyarányát, illetve a szintek záródását. Az egyes fafajsorokat eredet szerint nem kell megbontani, minden fafajsorhoz a jellemző eredetet (mag vagy sarj) kell meghatározni. A fafajok megnevezésénél a hivatalos fafajkód használandó. Az elegyarányt és a záródást 5 % pontossággal kell megadni. Az 5 %-ot el nem érő fafajokat a közülük legnagyobb elegyarányt elérő fafaj alá egy fafajsorba kell összevonni. A felső és alsó szintben minden ide sorolt fafajt a megjegyzés rovatban külön nevesíteni szükséges. 1% (záródási arány) alatti fafaj nem számít a leírásban. A feladatot, egymást nem zavarva, egy időben két versenyző is végezheti.

A feladat elvégzéséhez rendelkezésre álló idő: 20 perc

A feladat értékelése:

- 5 % vagy annál nagyobb elegyarányban szereplő fafaj hiánya a felső szintben: 20 hibapont.
- 5 % alatti elegyarányban szereplő fafaj hiánya: 10 hibapont osztva az elegyfák darabszámával = hibapont x hiány darabonként.
- Az etalon leírásban nem szereplő, a mintaterületen nem fellelhető fafaj versenyző általi leírása: 10 hibapont (az eredet és elegyarány meghatározásáért ebben az esetben további hibapont nem adható).
- Fafaj eredetének (mag vagy sarj) rossz meghatározása: 10 hibapont.
- Az elegyarány meghatározásánál fafajonként, valamint a záródás megállapításánál adható hibapontok az eltéréstől függően:

eltérés az etalontól	levonható hibapont
5 % alatt	0
6-10 %	1
11-15 %	2
16-20 %	4
21-25 %	6
26-30 %	8
31 % fölött	10

- Az elegyarány meghatározásánál összesen max. 20 hibapont adható.
- Ha a hibapontok összege meghaladja a maximálisan adható 125 pontot, akkor a versenyző a feladat teljesítésére 0 pontot kap.
- Pont- és időegyezőség esetén a versenyszámon belüli helyezést a legnagyobb elegyarányban szereplő fafaj pontosabb elegyarány % adata dönti el.
- Holtfa becslésénél az etalontól 50%-nál nagyobb eltérés esetén 10 hibapont adható.

Az elérhető pontszám: 125

C.3. Famagasság- és fatérfogatbecslés

Előkészítés: A Versenybíróóság kiválasztja a becslendő fát, és megállapítja (méréssel) a fa mellmagassági átmérőjét és a magasságát, majd meghatározza a kiválasztott fa térfogatát, $0,1 \text{ m}^3$ pontossággal.

További szükséges eszközök: -

A feladat végrehajtása: A versenyző a felállási helyről szembecsléssel állapítsa meg a kijelölt fa magasságát 1 m-es, a térfogatát $0,1 \text{ m}^3$ -es pontossággal.

A feladat elvégzéséhez rendelkezésre álló idő: 5 perc

A feladat értékelése:

- A magasság becslésénél eltérés a viszonyító adattól maximum 25 hibapont adható:

Eltérés	levonható hibapont
1 méter	0
2 méter	2
3 méter	6
4 méter	16
5 métertől	25

- A fatérfogat becslésénél maximum 25 hibapont adható:

eltérés	levonható hibapont
0-10 %	0
10,1-15 %	2
15,1-20 %	4
20,1-25 %	8
25,1-30 %	16
30 % fölött	25

- Pont- és időegyezség esetén a versenyszámon belüli helyezést a pontosabb fatérfogat adat dönti el.

Az elérhető pontszám: 50

C.4. Élőfakészlet meghatározása körlapösszeg mérésével

Előkészítés: A verseny előtt a szervezők a verseny helyszínén levernek egy feltűnően megjelölt cöveket, és feltűnő jelet erősítenek egy átlagos fára, melléje rögzítenek egy 4,0 m-es rudat, amelynek felső vége 20 cm hosszban fehérre festett. A Versenybíróóság a verseny előtt megállapítja a hektáronkénti körlapösszeget és az átlagos (jelölt) fa magasságát, valamint átlagos mellmagassági átmérőjét.

További szükséges eszközök:

- Bitterlich-féle tükrös relaszóp
- Anucsin-prizma
- Christen-féle famagasságmérő
- Suunto-famagasságmérő
- átlaló
- mérőszalag, vagy távmérő
- alakmagasság-táblázat

A feladat végrehajtása:

1. A versenyző a bírói asztalnál jelentkezik a versenyszámra, ahol átveszi a feladatlapot, az alakmagassági táblázatot, valamint a kiválasztott eszközöket. Bármilyen szög számláló és famagasságmérő, átlaló,

mérőszalag, vagy távmérő eszköz használható (a fentiekén kívül is), amennyiben saját eszközökkel kíván dolgozni, azokat bemutatja a versenyszám bírójának. A versenyző a távolságméréshez 1 fő segítőt kérhet.

2. A versenyző a körlapösszeg meghatározásakor a levett cöveket cipőinek belső oldala közé veszi, és úgy fordul körbe, hogy az mindvégig ott legyen. A mért adatot feljegyzi a feladatlapra $0,5 \text{ m}^2/\text{ha}$ pontossággal. Határeset eldöntéséhez egyszer használhat átlalót és mérőszalagot.
3. Ezt követően megméri a kijelölt fa magasságát egész méter pontossággal, valamint a mellmagassági átmérőjét centiméteres pontossággal. A mért értékeket felírja feladatlapjára.
4. A mért adatok alapján – a rendelkezésére bocsátott alakmagasság-táblázatból – kikeresi a vonatkozó értéket, és szintén felírja a feladatlapra.
5. Kiszámítja a hektáronkénti fakészletet. Ezt a tizedes jegyek elhagyásával (kerekítés nélkül, pl.: $325,694 \text{ m}^3/\text{ha}$ számított érték = $325 \text{ m}^3/\text{ha}$ fakészlettel) beírja a feladatlapjára.

A versenyző használhatja a feladatlap hátsó oldalát számolásra, jegyzetelésre.

A feladat elvégzéséhez rendelkezésre álló idő: 15 perc

A feladat értékelése:

- A Versenybírószám által megállapított körlapösszegetől való $\pm 0,5 \text{ m}^2/\text{hektáros}$ eltérés nem számít hibának. Ennél nagyobb, de legfeljebb a helyes adat 10 %-áig terjedő eltérés esetén $0,5 \text{ m}^2/\text{hektáronként}$ 5 hibapont, a 10 %-ot meghaladó eltérés esetén $0,5 \text{ m}^2/\text{hektáronként}$ 8 hibapontot kap a versenyző.
- (Pl.: a Versenybírószám megállapít $20,5 \text{ m}^2/\text{ha}$ körlapösszeget, a versenyző pedig $23,5 \text{ m}^2/\text{ha}$ -t mért, akkor a $3,0 \text{ m}^2/\text{ha}$ eltérés ($6 \cdot 8 =$) 48 hibapontot jelent, mert a hiba 10 %-nál nagyobb.)
- A Versenybírószám által a megállapított magasságtól való 1 méteres eltérés 10 hibapont, 2 m-es eltérés esetén 30 hibapont, azon felüli eltérésnél pedig méterenként további 15 hibapont jár.
- (Pl.: a Versenybírószám 20 méteres famagasságot állapított meg, a versenyző pedig 18,0 méterest mér, akkor az eltérés 30 hibapontot eredményez.)
- A mellmagassági átmérő mérése nem kerül értékelésre.
  - A mért adatoknak megfelelően a táblázatból helyesen kikeresett alakmagasság esetén nincs hibapont (a mért adat esetleges hibája nem számít). Ha az alakmagasságot nem keresi ki a táblázatból 30, ha a mért adatok alapján hibásan keresi ki, 15 hibapontot kell levonni az elérhető pontszámból.
  - Ha nem keresi ki az alakmagasságot, de becsült alakszámmal, vagy alakmagassággal számol, és ez legalább 10 %-ra megközelíti a helyes értéket, akkor 15 hibapontot, ha ennél nagyobb az eltérés, 30 hibapontot kell levonni.
  - Ha a mért és az alakmagasság táblázatból kikeresett, vagy becsült adatokkal jól számol, akkor a hektáronkénti fakészlet meghatározásánál nincs hibapont.
  - Ha nem számolja ki a fakészletet, akkor 30 hibapontot kap, ha ezt megteszi, de hibás a számolás, akkor 15 hibapontot kell levonni.
  - Ha a hibapontok összege meghaladja a maximálisan adható 150 pontot, akkor a versenyző a feladat teljesítésére 0 pontot kap.

- Pont- és időegyezség esetén a versenyszámon belüli helyezést a pontosabb körlapösszeg adat dönti el.

Az elérhető pontszám: **150**

C.5. Gyerítés jelölés

Előkészítés: A feladatot rudas-vastagrudas-szálás fejlődési fázisban lévő, vágásos üzemmódú állományban kijelölt mintaterületen, válogató gyerítéssel kell végrehajtani, ahol kb. 100 db számozott faegyed áll. A terület határait előre ki kell jelölni, a fákat 1-től kezdődően legalább 2 irányból jól láthatóan számozni kell.

Egy jelölőbizottságot kell a Versenybizottságnak létrehozni, amelynek legalább az egyik, ennél a versenyszámnál működő versenybíró is tagja. A Jelölőbizottság az alábbi osztályozás szerint elvégzi a mintaterületen álló fák minősítését (etalon jelölés):

Javafák (J): Általában a felső szintben lévő főfafajú egyed, azonban értékes elegyfa is lehet, ha egyéb tulajdonságai (törzsminőség, korona) ezt lehetővé teszik.

Segítőfák:

Segítőfa-1 (S1): A termőhelynek megfelelő elegyfajok és főfafaj egyedei, amelyek erdőművelési szempontból elsődleges fontosságúak az állomány belső árnyalásának biztosítása és a javafa-nevelés szempontjából.

Segítőfa-2 (S2): Szintén segít az árnyalásban, azonban nem olyan fontos, mint az S1. Amennyiben véletlenül kivágásra kerül, nem okoz komoly állománynevelési problémát. Általában nagyon közel áll a K2 jellegű törzsekhez, azonban inkább olyan törzs, amit meg kellene hagyni például ökológiai szempontból (mikroélelőhelyek, holtfa képzés)

Kivágandó fák:

Kivágandó-1 (K1): Általában a felső szintben lévő, a javafákat nyomó, fejlődésüket veszélyeztető törzs, ill. idegenhonos, tájidegen egyed, minőségi szempontból gyengébb egyed (figyelembe véve, hogy a kitermelése nem rontja az állományszerkezetet).

Kivágandó-2 (K2): Kivágható faegyedek, de meghagyásuk sem okoz állománynevelési problémát, szerepüket más faegyedek is biztosítani tudják, faanyaguk hasznosítható.

A hibapontok meghatározása:

Mivel a faállományban mindhárom faosztálynak (Javafa, Segítőfa, Kivágandó fa) egyaránt fontos a szerepe, ezért a hibapontokat úgy kell meghatározni, hogy mindhárom osztály egyaránt 1/3-1/3-1/3 arányban részesüljön a maximálisan elérhető összpontszámból. Ennek megfelelően a javafák súlya 34%, a segítőfáké 33%, és a kivágandóké szintén 33%. A segítő és kivágandó fák között az elsőrendű és másodrendű fák (h_{S1}/h_{S2} , h_{K1}/h_{K2}) közötti arány szintén 1/3.

Osztályok	Arányok	Összes pont	Alosztályok	hibapont	hibás döntés
Javafa	34%	51,0	J	h_J	kivágás
Segítőfa	33%	49,5	S1	h_{S1}	kivágás
			S2	h_{S2}	kivágás
Kivágandófa	33%	49,5	K1	h_{K1}	meghagyás
			K2	h_{K2}	meghagyás
Összesen	100%	150	-	-	-

A hibapontokat a mintajelölés elvégzését követően az alábbi képletek határozzák meg.

Javafák kivágásának hibapontja:

$$h_J = \frac{51}{N_J}$$

Segítőfák kivágásának hibapontja:

$$h_{S2} = \frac{h_{S1}}{3}$$

$$49,5 = N_{S1} \cdot h_{S1} + N_{S2} \cdot h_{S2} = h_{S1} \left(N_{S1} + \frac{N_{S2}}{3} \right)$$

$$h_{S1} = \frac{49,5}{N_{S1} + \frac{N_{S2}}{3}}$$

Kivágandó fák meghagyásának hibapontja:

$$h_{K2} = \frac{h_{K1}}{3}$$

$$49,5 = N_{K1} \cdot h_{K1} + N_{K2} \cdot h_{K2} = h_{K1} \left(N_{K1} + \frac{N_{K2}}{3} \right)$$

$$h_{K1} = \frac{49,5}{N_{K1} + \frac{N_{K2}}{3}}$$

Jelmagyarázat:

$h_J, h_{S1}, h_{S2}, h_{K1}, h_{K2}$ hibapontok osztályokként/alosztályonként
 $N_J, N_{S1}, N_{S2}, N_{K1}, N_{K2}$ törzsszámok osztályonként/alosztályonként

Az elért pontszámot megkapjuk, ha 150 pontból levonjuk a hibás döntések alapján számítandó hibapontokat, majd az így kialakult pontszámot a versenyző körlapösszeg alapján számított jelölési erélyének függvényében az alábbi korrekciós tényezőkkel kell megszorozni a végső eredmény meghatározásához:

beavatkozási erély 0,1%-ra kerekítve	korrekciós tényező	beavatkozási erély 0,1%- ra kerekítve
erély < 5,0%	0,0	23,0% ≤ erély
5,0% ≤ erély < 7,0%	0,5	21,0% ≤ erély < 23,0%
7,0% ≤ erély < 9,0%	0,7	20,0% ≤ erély < 21,0%
9,0% ≤ erély < 11,0%	0,8	19,0% ≤ erély < 20,0%
11,0% ≤ erély < 13,0%	0,9	18,0% ≤ erély < 19,0%
13,0% ≤ erély < 18,0%	1,0	13,0% ≤ erély < 18,0%

További szükséges eszközök: -

A feladat végrehajtása:

A feladat végrehajtása során a vágásos üzemmódú állományok válogató gyérítésének elvei szerint kell a jelölést elvégezni. A cél az egykorú faállomány erdőnevelési modellek szerinti nevelése: a visszamaradó állomány szerkezete feleljen meg az erdőnevelési modellben meghatározott célkitűzésnek. A vágásos erdők egykorú faállományaiban a nevelővágások célja, a javafák számának olya módon történő alakítása, hogy a vágáskor elérésekor a felsőszintet lehetőleg már csak V-fák (a javafák véghasználati korra maradó legjobbjai) alkossák. A vágásos egykorú őshonos keménylombos faállományokban általában 200-400 db/ha törzset hagynak meg véghasználati korra. Az egyes faegyedek megfelelő osztályozása mellett a beavatkozás erélye is ugyanolyan fontos, hiszen a túl alacsony vagy túl magas erély egyaránt súlyos erdőnevelési problémát szül és ellehetetleníti a célok elérését.

A feladatlap átvétele után a versenyző felírja a rajtszámát, majd ezt követően a bíró „rajt” vezényszavára lép a munkaterületre és kezdi meg a feladat megoldását. A verseny a rajthelyről az 1. sorszámú fától indul.

A munkaterületre vonatkozó erdőnevelési modell és az érintett erdőrészlet leíró lapja a parcella szélén kizárólag tájékoztatási célból a versenyzők számára kifüggesztésre kerül.

A jelöléskor a mintaterületet határoló, kívül álló fákat szintén figyelembe kell venni.

Egyidejűleg maximum kettő versenyző végezheti a feladatot, ha ez egymás zavarása nélkül megoldható.

A feladat elvégzéséhez rendelkezésre álló idő: 15 perc

A feladat értékelése:

A versenybírák a versenyző által kivágásra tervezett fák sorszámát megadják az értékelő program számára, mely kiszámítja az egyes faosztályoknál a hibás döntések következtében kijött pontokat, majd az így elért pontszámot a beavatkozás erélyének függvényében korrekciós tényezőkkel átszámítva adja meg a végleges pontszámot. A verseny végeztével a versenyzők megkapják az etalon jelölést és saját jelölésük anyagait.

Az elérhető pontszám: 150

C.6. Készletgondozó használat jelölése

Előkészítés: A gyérítés jelöléssel azonos módon történik.

A hibapontok meghatározása: A gyérítés jelöléssel azonos módon történik.

További szükséges eszközök: -

A feladat végrehajtása:

A feladat végrehajtása során az örökerdő üzemmódú állományok készletgondozó használatának (szálas elvei) szerint kell a jelölést elvégezni. A cél: megfelelő fakitermelési erély alkalmazásával a faállomány jelenlegi szerkezetének az örökerdő modellhez történő fokozatos közelítése, átalakítása, a faállomány minőségileg legértékesebb javafáinak megfelelő sűrűségben és eloszlásban történő kiválasztása, valamint a szükséges támogatás megadása. Az örökerdők kezelésével kapcsolatos ismeretek összefoglalóan az NFK Erdészeti Főosztályának honlapjáról letölthető, az "Útmutató az Örökerdő kezelési terv készítéséhez" című anyagban, és mellékleteiben megtalálhatók.

(<http://www.nfk.gov.hu/Erdeszet> Nyomtatványok news 303)

A munkaterületre vonatkozó örökerdő modell és az érintett erdőrészlet leíró lapja a parcella szélén kizárólag tájékoztatási célból a versenyzők számára kifüggesztésre kerül.

A feladatlap átvétele után a versenyző felírja a rajtszámát, majd ezt követően a bíró „rajt” vezényszavára lép a mintaterületre és kezdi meg a feladat megoldását. A verseny a rajthelyről az 1. sorszámú fától indul.

A feladat elvégzéséhez rendelkezésre álló idő: 15 perc

A feladat értékelése: A gyérítés jelöléssel azonos módon történik.

Az elérhető pontszám: 150

C.7. Erdőkár becslés

Országos Erdőkár Nyilvántartási Rendszer

Feladat: A helyszínen kijelölt két fafajon beazonosított károsításról B típusú EKB lap kiállítása.

Feladat célja: A szakszemélyzetnek az erdő fennmaradását, fejlődését veszélyeztető állapotról, eseményről, vad általi károsításról az erdészeti hatóságot értesítenie kell. A bejelentéshez tudnia kell a károsítást azonosítani, és erről a bejelentőlapot szabályosan kitölteni.

Szükséges eszközök:

- térkép kivágat
- távcső (*opcionális*)
- B típusú EKB lap
- szolgálati igazolvány minta
- Erdőkárok képes útmutató
- írószerszám, alátét
- fák jelöléséhez szalag és/vagy festék.

Előkészületek a versenyt megelőzően: a kijelölt erdőrészletben két eltérő fajú faegyed kiválasztása, melyeken egy-egy azonos vagy eltérő károsítás jól beazonosítható. A faegyedeket meg kell jelölni.

A kijelölt erdőrészletet tartalmazó térkép kivágaton az erdőrészlet károsítással érintett területét jelölni kell, és meg kell adni a területét, majd a károsítás alapján az etalon EKB lapot ki kell tölteni.

A feladat elvégzéséhez rendelkezésre álló idő: 15 perc

Pontozás: A jól kitöltött mezők 2 pontot érnek (kivéve: fafaj, gyakoriság: 5-5 pont, kárerély: 10 pont, illetve a károsítás kódja: 13 pont). Az így – helyesen – kitöltött EKB lapra maximálisan 100 pont adható. A kárerély $\pm 10\%$, vagy azon belüli eltérése elfogadott. A 10% -ot meghaladó eltérés 2 pont levonást jelent, minden további megkezdett 10% eltérés további két pont levonást eredményez. (1. példa: az etalon leíráshoz képest 8% az eltérés, akkor 0 pont a levonás. 2. példa: az etalon leíráshoz képest 26% az eltérés, az 4 pont levonást jelent.) Amennyiben a levonások összege meghaladja a mezőre adható pontok számát, akkor a mező értékelése során 0 pontot kap a versenyző.

Példa feladatkiírás:

Ön, Katzenjammer Maximilián Zakariás, jogosult erdészeti szakszemélyzet a mai napon *Vácrátót 2E 10 hektáros erdőrészletben 4 hektáron* (a térképen sraffozott terület) a két fafajon károsítást észlel, amit az erdészeti hatóságnak B típusú EKB lapon be kíván jelenteni.

Az erdőrészletben önt *Kiss János erdőgazdálkodó* alkalmazza, akinek az erdőgazdálkodói kódja: 321654. Az Ön szolgálati igazolványának másolatát mellékeljük.

Az idő rövidségére tekintettel nem kell bejárnia az erdőrészletet. A két károsított fafajból egy-egy átlagosan károsodott mintafát kijelöltünk:

1. számú mintafa: a károsított területen minden második e fafajhoz tartozó faegyed érintett a mintafa *törzsén* is megfigyelhető *abiotikus* károsítással. A károsítás mértéke minden e fafajhoz tartozó faegyeden azonos.
2. számú mintafa: a károsított területen minden negyedik e fafajhoz tartozó faegyed érintett a mintafa *levelein* is megfigyelhető *biotikus* károsítással. A károsítás mértéke minden e fafajhoz tartozó faegyeden azonos.

Feladat: határozza meg a kijelölt mintafák faját, a mintafákon található károsításokat, és a kiegészítő információkat is felhasználva töltsse ki a mellékelt B típusú EKB lapot.

Az elérhető pontszám: 100

C.8. Választékolás

Előkészítés: A Versenybíróság kiválasztja, előkészíti a feladat tárgyát képező KTT hosszúfát, elvégzi (MSZ szerint) a faanyag választékolását, mérését, és megállapítja a hosszúfa értékét.

További szükséges eszközök:

- a hosszúfán végigfektetett, rögzített mérőszalag,
- 15-20 cm hosszú, színes szalagok (két végükön nehezékekkel),
- választékoló lécz, vagy mérőszalag,
- átlaló,
- köbözőkönyv (FAGOSZ),
- választékárak és kéreglevonások (a 2. mellékletből)

A feladat végrehajtása: Egy db KTT hosszúfa választékolását kell elvégezni a magyar szabvány előírásai (MSZ) szerint. Csak olyan választék tervezhető, amelynek szerepel az ára a választékár táblázatban. A fa lehetőségeit figyelembe véve, a legjobb értékkihozatalra kell törekedni.

A méréseknél szakszerű kerekítéseket kell alkalmazni:

átmérő mérésénél pl.: $21,5 - 22,4 = 22$ cm.

hossz mérésénél pl.: $4,90 - 4,99 = 4,9$ m.

A feladatlpra a választék megnevezését vagy ennek rövidítését, és ha van, a minőségi osztályát, valamint a hosszát kell beírni.

Minden versenyző ugyanazt a hosszúfát választékolja, ezért a fán maradandó jelölés nem tehető. A választékolási helyek megjelölésére a nehezékekkel ellátott szalagokat kell használni. Túlméretet nem kell alkalmazni.

A feladat elvégzéséhez rendelkezésre álló idő: 15 perc

A feladat értékelése: A versenylapra felírt választék adatok alapján történik az értékelés. A bírók ellenőrzik a hosszúfán a versenylapra felírt választékok hosszát, és mérik a szalagoknál az átmérőket. A kéreglevonások után kiszámítják az egyes választékok köbtartalmát és értékét.

A versenyző választékolása alapján a bírók kiszámítják az értékbeli eltérést (a 2. mellékletben meghatározott segédadatok felhasználásával) az általuk elvégzett választékoláshoz képest.

A versenybírók a versenyző által hosztolt választékot abból a szempontból is értékelik, hogy megfelel-e a szabvány előírásainak. Amennyiben a hosszúfa szalaggal megjelölt szakaszán kihosztolt választék az adott választék szabványának nem felel meg, a 2. melléklet alapján az adott választékra hibapontot kap a versenyző (például késelési rönköt választékolt, de a hosszúfa adott szakasza csak tűzifa minőségű).

A versenyzőnek járó pontszám az érték eltérés százalékos mértéke és a választék hibapontok alapján a következő képlettel számítható ki:

$$\text{pontszám} = 150 - 3 \times \text{érték-eltérés\% értéke} - \text{választék hibapontok}$$

Pont- és időegyezőség esetén a versenyszámon belüli helyezést az dönti el, hogy melyik versenyző hozta ki a legértékesebb választékból a legnagyobb értéket.

Az elérhető pontszám: 150

C.9. Rönk-számbavétel

Előkészítés: A Versenybíróság előzetesen elvégzi a faanyagok mérését és számbavételét, elkészíti a feladatlapokat a választékárakkal. A szervezők előkészítik a feladat tárgyát képező 2 darab különböző fafajú rönköt.

További szükséges eszközök:

- köbözőkönyv (FAGOSZ),
- átlaló,
- mérőszalag,
- választékoló lécs,
- colstok,
- kéreglevonások és választékárak táblázata (2. melléklet).

A feladat végrehajtása: A versenyző a vezetőbíró hívására léphet be a versenyterületre, ahol a bíró megmutatja neki a feladatot és a használható eszközöket, majd megkapja a feladatlapot.

A méréseknél szakszerű kerekítéseket kell alkalmazni:

átmérő mérésénél pl.: $21,5 - 22,4 = 22$ cm.

hossz mérésénél pl.: $4,90 - 4,99 = 4,9$ m.

A versenyzőnek 2 db, különböző fafajú rönk számbavételét kell elvégeznie. Meghatározza a fafajt, majd külön-külön mindegyiknek a választékát és a minőségét. Ezután megméri a számbavételhez szükséges adatokat, és a megfelelő táblázatból kikeresi a fatérfogatokat. A feladatlapon található, vágáslapokat jelző körökbe beírja azokat a jeleket és adatokat, amelyeket a rönkök bütüin kell feltüntetni a szabványelőírások szerint.

A feladat elvégzéséhez rendelkezésre álló idő: 5 perc

A rendelkezésre álló idő leteltével a feladat végrehajtását meg kell szakítani. Amennyiben a versenyző nem fejezte be a feladatot, a hiányzó adatokat hibáknak kell tekinteni.

A feladat értékelése: A versenybírók összehasonlítják a feladatlapra beírtakat az általuk előzetesen meghatározott adatokkal és eltérések esetén az alábbi hibapontokat vonják le az elérhető pontszámból rönkönként:

● Fafaj helytelen megállapítása:	9 hibapont
● Választék (és minőség) helytelen megállapítása:	6 hibapont
● Fatérfogat-meghatározásban 5 %-ot meghaladó hiba:	5 hibapont
● Jelek és adatok feltüntetésében bármilyen hiba:	3 hibapont

Amennyiben a levonandó pontok száma meghaladja az elérhető pontokét, a feladatért 0 pont jár.

Pont- és időegyezség esetén a versenyszámon belüli helyezést sorrendben a fafajra, választékra, fatérfogatra, jelekre és adatokra kapott kevesebb büntetőpont dönti el.

Az elérhető pontszám: 35

C.10. Sarang számbavétele

Előkészítés: A Versenybírószám elvégzésénél (az előzetesen szabályosan összerakott, mindkét végén sarang karóval ellátott) faanyagok mérését és számbavételét, elkészíti a feladatlapokat.

A sarang bemérése után a bírók a sarangot „elrontják”, a sarang egyik végén a sarangkaró(ka)t elveszik és a sarang végét ferdére, szabálytalanra igazítják (a mennyiség változtatása nélkül). A sarangnak így csak az egyik végén van sarangkaró, a másik vége lejtős.

További szükséges eszközök:

- mérőszalag,
- választékoló lécs,
- colstok,
- feladatlap

A feladat végrehajtása: A versenyző a vezetőbíró hívására léphet be a versenyterületre, ahol a bíró megmutatja neki a feladatot és a használható eszközöket, majd megkapja a feladatlapot.

A versenyzőnek meg kell határoznia egy azonos fafajból és egyféle választékból álló „félkész” sarang fafaját, választékát és mennyiségét normál űrméterben (0,1-es pontossággal).

A feladatlapra a fafaját, a választékot és a faanyag mennyiségét (normál űrméterben) kell beírni.

A feladat elvégzéséhez rendelkezésre álló idő: 5 perc

A rendelkezésre álló idő leteltével a feladat végrehajtását meg kell szakítani. Amennyiben a versenyző nem fejezte be a feladatot, a hiányzó adatokat hibáknak kell tekinteni.

A feladat értékelése: A versenybírók összehasonlítják a feladatlapra beírtakat az általuk előzetesen meghatározott adatokkal és eltérések esetén az alábbi hibapontokat vonják le az elérhető pontszámból:

Fafaj helytelen megállapítása	4 hibapont
Választék (és minőség) helytelen megállapítása	5 hibapont
Mennyiségi eltérés 5 %-ig	0 hibapont
Mennyiségi eltérés 5,01-10 % között	4 hibapont
Mennyiségi eltérés 10,1-20 % között	6 hibapont
Mennyiségi eltérés 20 % felett	9 hibapont

Pont- és időegyezőség esetén a versenyszámon belüli helyezést sorrendben a fafajra, választékra, mennyiségre kapott kevesebb büntetőpont dönti el.

Az elérhető pontszám: 20 pont

D. Távolságbecslés és trófeaminősítés

Előkészítés: A négy trófeát a Versenybíró a versenyszám megkezdése előtt választja ki, a Versenybíró megméri, illetve értékeli és elhelyezi (lehetőleg „életszerűen”) a pálya mentén: 1-1 mufloncsiga, őzbak-, illetve gímagancs, valamint dámlapát; a trófeák távolságát is megméri, és az adatokat rögzíti.

További szükséges eszközök: 8*56-os, vagy 10*50-es keresőtávcső. A versenyző segédeszközként saját keresőtávcsövet használhat. Távolságmérésre is alkalmas eszköz nem használható.

A feladat végrehajtása: A versenyzőnek szembecsléssel meg kell határozni a négy trófeás vad erdőállományba kihelyezett trófeájának távolságát, korosztályát, méretét (súly, vagy átlaghossz) és lehetőségét.

A versenyző a kijelölt helyen készülhet fel a versenyre, megnézheti a feladatlapot, amelyre feljegyzi rajtszámát. Szabad szemmel szemrevételezheti a trófeák helyét.

A feladat végrehajtását a versenybíró „rajt” vezényszavára kezdi meg, és a rendelkezésére álló idő leteltével befejezi/abbahagyja. Csak ezen idő alatt használhat távcsövet. A rendelkezésére álló idő alatt a feladatlapjára fel kell írnia a négy trófea távolságát, méretét, korosztályát és a vad lehetőségét. A becsült távolságot méterben, az őzágancs súlyát („24 órás, kiskoponyás”) grammban a gím- és dämtrófeát pedig („24 órás, nagykoponyás”) kilogrammban egy tizedes pontossággal, a mufloncsiga átlaghosszát egész centiméterben kell a feladatlapjára feljegyeznie. A korosztály meghatározása: fiatal (F), középkorú (K) és öreg (Ö). A lehetőséget „igen” (I), vagy „nem” (N) szavak beírásával kell megadnia.

A tizenöt perc leteltével a versenyzőnek abba kell hagynia a feladatot. Ha ezen idő alatt nem végzett a hiányzó adatokat a Versenybíró az értékelésnél nulla ponttal veszi figyelembe.

Verseny közben a kihelyezett trófeákat és helyzetüket változtatni nem szabad!

A rendelkezésre álló idő: 15 perc

A feladat értékelése: A pontozás a Versenybíró által előzetesen megállapított adatokhoz történő viszonyítással, trófeánként történik, tehát négy méretadat, négy távolság-adat és négy korosztály-adat, valamint a lehetőség megállapításának értékelése szükséges:

távolságadatok eltérése (%)	adható pontszám
0 – 10	2,5
10,1 – 20	2
20,1 – 30	1
30 fölött	0

méretadatok eltérése (%)	adható pontszám
0 – 5	7,5
5,1 – 10	7
10,1 – 15	6
15,1 – 20	5
20,1 – 25	4
25,1 – 30	3
30,1 – 35	2
35,1 – 40	1
40 <	0

A koradatok helyes meghatározása esetén 5 pont adható trófeánként.

A lehetőség megállapításának (trófeánkénti) értékelése:

Helyes bírálat: 10 pont

Hibás bírálat: 0 pont

A feladat teljesítésének eredményét az összeadott tizenhat pontérték 50 %-a fejezi ki.

Pont- és időegyezőség esetén, a versenyszámon belüli helyezést sorrendben a lehetőség bírálataira, a méret adatokra, távolság adatokra kapott több pont dönti el.

Elérhető pontszám: 50

1. melléklet (a B. feladat: a **Felismerés** keretanyaga)

A Magyarországon erdőben előforduló fa- és cserjefajok

B.1. téli hajtása (gyűjtemény), B.2. levele (kép),

B.3. termése, illetve magja (gyűjtemény)

név	név	név
erdeifenyő	ezüst hárs	málna
feketefenyő	kislevelű hárs	hamvas szeder
lucfenyő	nagylevelű hárs	földi szeder
vörösfenyő	hegyi szil	zselnicemeggy
közönséges jegenyefenyő	mezei szil	kései meggy
duglászfenyő	vénic-szil	sajmeggy
simafenyő	magas kőris	csíkos kecskerágó
tiszafa	magyar kőris	bibircses kecskerágó
oregoni hamisciprus	virágos kőris	varjútövisbenge
keleti tuja	amerikai kőris	kutyabenge
nyugati tuja	szelídgesztenye	húsos som
közönséges boróka	madárcseresznye	vörösgyűrűsom
kocsányos tölgy	mézgás éger	fekete bodza
kocsánytalan tölgy	bibircses nyír	vörös bodza
csertölgy	barkócaberkenye	ostorménbangita
molyhos tölgy	lisztes berkenye	kányabangita
vörös tölgy	madárberkenye	aranyeső
bükk	házi berkenye	gyalogakác
fehér akác	vadkörte	vesszős fagyal
rezgő nyár	vadalma	borostyán
fehér nyár	királydió	cserszömörce
fekete nyár	fekete dió	mogyorós hólyagfa
nemesnyár	lepényfa	közönséges mogyoró
fehér fűz	platán	sárgafagyöngy
törékeny fűz	keskenylevelű ezüstfa	fehér fagyöngy
kecskefűz	bálványfa	
rekettyefűz	fehér eperfa	
csigolyafűz	vadgesztenye	
közönséges gyertyán	ostorfa	
hegyi juhar	sóskaborbolya	
korai juhar	erdei iszalag	
mezei juhar	kökény	
tatár juhar	egybibés galagonya	
zöld juhar	cseregalagonya	
ezüst juhar	gyepűrózsa	

B.4. Fontosabb fafajok famintái kéreggel (gyűjtemény)

név	név
Akác	Kocsányos tölgy
Barkócaberkenye	Kocsánytalan tölgy
Bükk	Kóris
Cser	Közönséges dió
Éger	Lucfenyő
Eper	Nemes nyár
Erdeifenyő	Nyír
Fehérnyár	Platán
Feketedió	Rezgőnyár
Feketefenyő	Szelídgesztenye
Feketenyár	Szil
Fűz	Vadalma
Gyertyán	Vadcseresznye
Hárs	Vadkörte
Juhar	Vörösfenyő
Jegenyefenyő	Vörös tölgy

B.5. Fontosabb típusjelző lágyszárú növények (kép)

név	név
Barázdált csenkesz	Gyöngyvirág
Borostyán	Hamvas szeder
Bükksás	Homoki csenkesz
Csalán	Hölgypáfrány
Csarab	Keskenylevelű rétipерje
Csomós ebír	Kis télizöld
Egyvirágú gyöngyperje	Ligeti perje
Erdei gyöngyköles	Madársóska
Erdei nenyúljhozzám	Meddő rozsok
Erdei pajzsika	Medvehagyma
Erdei sás	Odvas keltike
Erdei szálkaperje	Podagrafű
Erdei tisztessű	Ragadós galaj
Évelő holdviola	Sárga árvacsalán
Évelő szélű	Saspáfrány
Farkasölő sisakvirág	Siskanádtippan
Fehér perjeszittyó	Szagos müge
Fekete áfonya	Tollas szálkaperje
Felemáslevelű csenkesz	Varázslófű
Földi szeder	Vérehulló fecskefű
Gyepes sédbúza	Zamatos turbolya

B.6. Erdei károsítók, kórokozók, kár- és kórképek (kép)

név	név
Amerikai fehér szövőlepke	Kis téli araszoló
Aranyfarú pille	Lucgubacstetű
Barna levélszövő	Magyargubacs
Betűző szú	Májusi cserebogár
Bögölyszitkár	Nagy fenyőormányos
Búcsújáró pille	Nagy nyárfacincér
Bükktapló	Nagy nyárlevelész
Bükk gyapjaspille	Nagy téli araszoló
Egérszínű pattanóbogár	Nyár gyapjaspille
Erdeifenyő-ilonca	Osztrákgubacs
Fenyőpohók	Tarka égerormányos
Erdeifenyő vetési bagolypille	Tollascápú araszoló
Fehérrevesedés	Tölgyilonca
Gyapjaspille	Tölgymakkzsuzsok
Gyűrűspille	Vetési bagolypille
Hatfogú szú	Vörös revesedés
Kétalakú csertapló	Zöld karcsú díszbogár
Kis nyárfacincér	Zsíros gubacs

B.7. Ehető és mérgező gombák (kép)

név	név
Áltrifla	Májusi pereszke
Barna érdes nyelvű tinóru	Molyhos tinóru
Bimbós pöfeteg	Nagy döggomba
Császárgomba	Nagy őzlábgomba
Erdőszéli csiperke	Óriáspöfeteg
Farkastinóru	Papsapkgomba
Fehér gyilkos galóca	Párducgalóca
Gyilkos galóca	Parlagi tölcsérgomba
Gyűrűs tölcsérgomba	Rizike
Ízletes kucsmagomba	Rózsaszínű korallgomba
Ízletes vargánya	Sárga kénvirággomba
Kékhátú galambgomba	Sárga rókagomba
Kerti csiperke	Sátántinóru
Kerti susulyka	Szegfűgomba
Keserűgomba	Szörgomba
Késői laskagomba	Téglavörös susulyka
Királyvargánya	Változékony tinóru
Légyölő galóca	Világító tölcsérgomba
Lila pereszke	Vörhenyes őzlábgomba

B.9. Vadnyomok (kép)

név	név
Borz	Muflon
Dám	Nyest, nyuszt
Fácán	Őz
Farkas	Róka
Görény	Szarvasbika
Hermelin	Szarvastehén
Kutya	Vaddisznó
Menyét	Vadmacska
Mezei nyúl	Varjú

B.8. Vadászható és védett madár- és emlősfajok (kép)

név	név
Balkáni gerle	Tengelic
Barna kánya	Tőkés réce
Barna rétihéja	Túzok
Csóka	Vadgerle
Csörgőréce	Vándorsólyom
Csuszka	Vetési lúd
Dolmányos varjú	Vetési varjú
Egerészölyv	Vörös kánya
Erdei pinty	Vörös vércse
Erdei szalonka	Borz
Fácán	Görény
Feketerigó	Hermelin
Fogoly	Menyét
Fürj	Nyest
Héja	Nyuszt
Holló	Róka
Karvaly	Ürge
Kékvércse	Vadmacska
Kerecsensólyom	Vidra
Királyka	Barátréce
Kis lilik	Böjti réce
Küszvágó csér	Nagy kárókatona
Kakukk	Siketfajd
Macskabagoly	Nyírfajd
Nagy lilik	Vadmacska
Nyári lúd	Hiúz
Rétisas	Farkas
Óz	Medve
Szajkó	Szarka
Szárcsa	Gímszarvas: bika, tehén, borjú
Szencinke	Dámvad: bika, tehén, borjú
Szürke gém	Őz: bak, suta, gida
Hód	Muflon: kos, juh, jerke, bárány
Aranysakál	Vaddisznó: kifejlett, malac

2. melléklet (a C.8. feladathoz: a **választékolás** segédadatai a **választékárak** és a **kéreglevonás**. Minden verseny előtt aktualizálni kell az adatokat!)

Kocsánytalan tölgy választék árak

Választékok rövid neve	Csúcsátmérő határok (cm)			Értékesítési ár (nettó Ft/m ³)
KR	48	-		198 000
KR	36	-	47	162 000
FR I.o	36	-		120 000
FR I.o	26	-	34	82 000
FR II.o	36	-		65 000
FR II.o	26	-	34	51 000
FR II.o	18	-	24	30 000
KIV	18	-		35 000
TÚZ		-		20 000

A KTT fafaj kéreglevonásai

vastagsági méretek (csúcsátmérő)			Kéreglevonás cm
cm			
5	-	11	1
12	-	23	2
24	-	35	3
36	-	47	4
48	-		5

A választékolás hibapont-rendszere

Ha a versenyző a választékot aláértékeli, ezzel az elért pontszámában saját magát bünteti. Ha a választékot a szabványban megengedett fölé értékeli, ezzel jogosulatlan előnyhöz juthat. Gyakori, hogy a versenyző nem ejt ki olyan fahibát, amit az adott választék nem bír el. A fölé-értékelést kompenzálja a hibapont rendszer.

A választékolás után közvetlenül a versenybírók elbírálják, hogy a versenyző által hosszolt választék a feltett szalagok alapján a teljes választékhozban megfelel-e a szabvány előírásainak. Ha értékesebb választékot hosszolt annál, mint amit a szabvány megenged, akkor hibapontot kap.

Pl. ha a versenyző 1. osztályú fűrészrönköt választékolt, és a választék egy szakasza csak tűzifa minőségű, a választékra 20 hibapontot kap.

ETALON	A VERSENYZŐ HOSSZTOLÁSA				
	KR	FR I	FR II	KIV	TÚZ
KR	0	0	0	0	0
FR I	10	0	0	0	0
FR II	20	10	0	0	0
KIV	20	0	0	0	0
TÚZ	30	20	10	5	0

A hibapont lehet pl.:

- 5 pont - kisebb súlyú eltérések esetén (KIV a TÚZ helyett),
- 10 pont - rönk kategória hiba (KR a FRI helyett, FRI a FRII helyett),
- 20 pont - ha több rönk kategóriát téveszt (KR a FR II helyett) és
- 30 büntetőpont is előfordulhat, súlyos hiba (KR a TÚZ helyett) esetén.

Komolytalan választékolás esetén a versenybírók a versenyző megoldását 0 ponttal is értékelhetik (ilyen eset például, amikor valaki a teljes szálfát FR II-nek választékolja, bízva abban, hogy eltalálja az etalon értékét).